

Wybrane inicjatywy Komisji Europejskiej w maju 2017 r.

- Jednolity portal cyfrowy oraz narzędzie informacyjne jednolitego rynku;
- Dokument otwierający debatę w sprawie wykorzystania możliwości płynących z globalizacji;
- Europejski Korpus Solidarności;
- Budżet na 2018 r.;
- Pakiet drogowy;
- Dokument otwierający debatę w sprawie pogłębienia Unii gospodarczej i walutowej.

Jednolity Rynek

W dniu 2 maja 2017 r. Komisja przedstawiła propozycje dotyczące:

Jednolitego portalu cyfrowego, dzięki któremu będzie możliwy łatwiejszy dostęp przez internet do procedur administracyjnych. Obywatele będą mogli uzyskać przez internet informacje i załatwić 13 podstawowych spraw urzędowych, takich jak m.in.: akt urodzenia, rejestracja samochodu, wnioski o wydanie, odnowienie dowodu osobistego lub paszportu, zarejestrowanie zmiany adresu czy rozpoczęcia działalności gospodarczej. Obecnie dostępne przez internet usługi administracyjne w poszczególnych państwach członkowskich będą dostępne na terenie całej Unii. Wszystkie procedury mają być dostępne, w co najmniej jednym języku obcym, a system informatyczny ma być tak zaprojektowany, aby nie żądać ponownego przysyłania ważnych dokumentów. Komisja ocenia, że rozwiązanie to będzie kosztować 8 milionów euro, ale w skali roku pozwoli zaoszczędzić przedsiębiorcom 11 miliardów euro. Obywatele UE mają natomiast zaoszczędzić 855 tysięcy godzin.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=COM:2017:256:FIN>

Narzędzia informacyjnego jednolitego rynku (*Single Market Information Tool*), dzięki któremu Komisja, w jasno sprecyzowanych przypadkach, będzie mogła zażądać od przedsiębiorstw informacji dot. polityki cenowej, poziomu sprzedaży i kosztów. Dzięki temu Komisja będzie mogła pilnować poprawnego funkcjonowania jednolitego rynku. Do tej pory w przypadku podejrzeń o naruszenie zasad jednolitego rynku (np. sprzedawania produktów po innych cenach w zależności, skąd pochodzą karty kredytowe klientów), Komisja musiała

zdożyć dowody. Zwrócenie się przez Komisję o informacje, nie oznacza prowadzenia postępowania wobec przedsiębiorstwa.

https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/com-2017-257-0_pl

Globalizacja

W dniu 10 maja 2017 r. Komisja przedstawiła 22-stronicowy „**Dokument otwierający debatę w sprawie wykorzystania możliwości płynących z globalizacji**”. Analizuje w nim pozytywne i negatywne skutki globalizacji, jej perspektywy do roku 2025 oraz przedstawia propozycje rozwiązań mających przeciwdziałać jej negatywnym skutkom.

Każdy miliard euro, który Unia zarabia na eksporcie daje 14 tysięcy miejsc pracy, co oznacza, że 30 milionów miejsc pracy w Unii, czyli jedna siódma ogółu, zależy do eksportu. Komisja jednocześnie zauważa, że korzyści płynące z globalizacji nie rozkładają się równomiernie między obywateli, regiony i państwa UE, a w ostatniej dekadzie realne przychody gospodarstw domowych w UE utrzymywały się na tym samym poziomie mimo ogólnego wzrostu gospodarczego. Nadal najzamożniejszy jeden procent społeczeństwa posiada 27% ogółu bogactwa. Odnotowuje również konkurencję ze strony państw, w których są niższe płace, normy środowiskowe i podatki w dziedzinach „o niskiej wartości dodanej niewymagających wysokich kwalifikacji”. Prowadzi to do przenoszenia produkcji za granicę, zamykania fabryk, utraty miejsc pracy lub obniżania wynagrodzeń, a w efekcie do obniżenia bezpieczeństwa społecznego w całych regionach. Przyznaje również, że niektóre przedsiębiorstwa i rządy stosowały nieuczciwe praktyki handlowe, przez które ucierpiał europejski przemysł stoczniowy i stalowy.

Komisja prognozuje, że do 2025 r. proces globalizacji znacznie się zmieni z uwagi na postęp technologiczny m.in w transporcie, przemyśle energetycznym, telekomunikacji i robotyzacji. Może doprowadzić do ponownego przeniesienia wielu działów produkcji do Europy, gdzie powstaną w pełni zautomatyzowane fabryki. W związku z tym, że prosta i powtarzalna praca, którą można zautomatyzować zniknie, należy położyć nacisk na edukację i zwiększenie kwalifikacji zawodowych pracowników. Zagrożeniem jest wzrost nastrojów antyglobalizacyjnych, izolacjonistycznych i protekcyjnych, szczególnie w krajach,

które nie nadążają za tempem przemian. Zdaniem Komisji protekcjonizm spowodowałby zakłócenie procesów produkcji oraz wzrost kosztów konsumentów; przykładowo zwiększenie ograniczeń w handlu o 10% przełożyłoby się na spadek dochodu narodowego o 4%.

Przedstawione propozycje rozwiązań mających przeciwdziałać negatywnym skutkom globalizacji koncentrują się na walce z unikaniem opodatkowania, nieuczciwymi subwencjami budżetowymi i tzw. dumpingiem socjalnym, czyli wykorzystywaniem przez przedsiębiorstwa tańszej siły roboczej w innych krajach. Komisja zwraca uwagę, że Unia Europejska, jako największy na świecie jednolity rynek i uczestnik światowego handlu, może i powinna kształtować przepisy na poziomie globalnym. Zwraca uwagę, że niektóre obszary, takie jak gospodarka cyfrowa, nie są praktycznie wcale uregulowane, a w wielu dziedzinach, takich jak handel, standardy pracy, ochrona środowiska i przeciwdziałanie zmianie klimatu, istniejące przepisy nie są przestrzegane. W najbliższym czasie UE przyjmie „Konsensus europejski

w sprawie rozwoju”, który uzupełni politykę rozwojową o elementy dot. inwestycji i handlu. Jednym z pomysłów na zwiększenie skuteczności w realizacji interesów europejskich za granicą mogłaby być europejska dyplomacja gospodarcza. Innym pomysłem jest wniosek Komisji dot. utworzenia wielostronnego trybunału inwestycyjnego, który służyłby ochronie inwestycji.

Działania na poziomie unijnym powinny, zdaniem Komisji, skupić się na:

- zapewnieniu obywatelom wsparcia w zdobywaniu nowych kwalifikacji;
- zapewnieniu innowacyjnym przedsiębiorstwom dostępu do finansowania;
- dalszym wspieraniu „przechodzenia na niskoemisyjną politykę cyfrową o bardziej zamkniętym obiegu”;
- wprowadzaniu prostych regulacji podatkowych wspierających przedsiębiorców, gwarantujących płacenie podatków tak, gdzie generowane są zyski.

https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/reflection-paper-globalisation_pl.pdf

Budżet

W dniu 30 maja 2017 r. Komisja Europejska przedstawiła projekt budżetu na 2018 r., który jest ostatnim budżetem dla Unii 28 państw członkowskich. Został przygotowany przy założeniu, że państwa członkowskie w dniu 8 czerwca br. zgodzą się na przegląd Wieloletnich Ram Finansowych, który pozwoli na elastyczne przesuwanie środków między poszczególnymi sekcjami budżetu. Gdyby tak się nie stało - rząd brytyjski nie chce podejmować decyzji o ważnym znaczeniu politycznym podczas kampanii wyborczej - niektóre z proponowanych, dodatkowych wydatków na bezpieczeństwo i migrację zostałyby pokryte z budżetu przeznaczanego na rolnictwo. W budżecie UE przy każdej pozycji są dwie kwoty: „środki na zobowiązania”, czyli finansowanie, na które można się w danym roku zobowiązać w umowach oraz „środki na płatności”, czyli sumy rzeczywiście w danym roku wydatkowane. W budżecie na 2018 r. zobowiązania Unii będą mogły osiągnąć kwotę 160,6 mld euro, a środki na płatności 145,4 mld euro, co stanowi wzrost w odpowiednio o 1,4 % i 8,1% w stosunku do roku 2017.

Budżet UE na 2018 r. (w mln euro)

Środki według działów	zobowiązania	płatności
1. Inteligentny wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu	77,2	66,8
<i>Konkurencyjność na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia</i>	21,8	20,1
<i>Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna</i>	55,4	46,7
2.Trwały wzrost gospodarczy: zasoby naturalne	59,6	56,4
<i>Wydatki związane z rynkiem i pomoc bezpośrednia</i>	43,5	43,5
3. Bezpieczeństwo i obywatelstwo	3,5	3,0
4. Globalny wymiar Europy	9,6	9,6
5. Administracja	9,7	9,7
Inne Instrumenty specjalne	1,1	0,6
Środki ogółem	160,6	145,5

Oznacza to, że 59,6 mld ma być wydane na rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich, a 55,4 mld na fundusze strukturalne i inwestycyjne. Większy nacisk ma być położony na tworzenie miejsc pracy, inwestycje strategiczne oraz pobudzenie wzrostu gospodarczego. Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych, mający wspierać tworzenie miejsc pracy ma otrzymać dodatkowe 2 mld euro. Komisja przewiduje wydanie 4,1 mld euro na pomoc humanitarną dla migrantów oraz zaradzenie pierwotnym przyczynom migracji.

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1429_pl.htm

<http://ec.europa.eu/budget/library/biblio/documents/2018/statement-of-estimates-of-the-european-commission.pdf>

Europejski Korpus Solidarności

W dniu 30 maja 2017 r. Komisja Europejska przedstawiła wniosek ustawodawczy ws. Europejskiego Korpusu Solidarności. Korpus ma mieć jednolitą podstawę prawną i mechanizm finansowania. Zgodnie z propozycją Komisja przeznaczy na Korpus 341,5 mln euro w latach 2018–2020, tak aby mogło wziąć w nim udział 100 tys. osób.

Jean-Claude Juncker w swoim orędziu o stanie Unii w 2016 r. zapowiedział stworzenie Korpusu, którego celem byłoby umożliwienie obywatelom Unii w wieku 18-30 lat udział w różnych projektach wolontariatu, trwających od dwóch do dwunastu miesięcy w różnych państwach członkowskich UE. Od czasu powołania Korpusu w grudniu 2016 r. zgłosiło się do niego ponad 30 tys. młodych osób.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=COM:2017:262:FIN&qid=1496411328363>

Pakiet drogowy

W dniu 31 maja 2017 r. Komisja Europejska przedstawiła pakiet „Europa w ruchu” obejmujący osiem propozycji legislacyjnych dot. mobilności i ruchu drogowego. Celem jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego, usprawnienie systemu pobierania opłat, zmniejszenie emisji dwutlenku węgla, korków, ograniczenie obciążeń administracyjnych dla przedsiębiorstw transportowych, zwalczanie nielegalnego zatrudnienia i zapewnienie pracownikom sektora odpowiednich warunków pracy i odpoczynku. Z polskiego punktu widzenia ważny i niekorzystny jest zapis, że kierowcy na trasach międzynarodowych mają być traktowani, jako pracownicy delegowani już po trzech dniach spędzonych w danym

kraju. Zgodnie z pakietem korzystanie w transporcie międzynarodowym z pojazdów o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony wiązałoby się z takimi samymi ograniczeniami jak użytkowanie samochodów ciężarowych. Pakiet wprowadza również ograniczenie kabotażu do pięciu dni.

https://ec.europa.eu/transport/modes/road/news/2017-05-31-europe-on-the-move_en

Pogłębienie Unii gospodarczej i walutowej

W dniu 31 maja 2017 r. Komisja Europejska przedstawiła „Dokument otwierający debatę w sprawie pogłębienia unii gospodarczej i walutowej”, który nawiązuje do „Białej księgi w sprawie przyszłości Europy” przedstawionej przez Jean-Claude Junckera w dniu 1 marca 2017 r. Proponuje w nim dalszą integrację krajów strefy euro poprzez m.in stworzenie wspólnego budżetu i powołanie ministra strefy euro jak również dokończenie budowy „unii bankowej” i stworzenie „unii rynków kapitałowych”.

Najważniejszą propozycją jest stworzenie „mechanizmu stabilizacji makroekonomicznej”, czyli budżetu strefy euro oraz „ministerstwa” skarbu strefy euro. Budżet miałby chronić państwa członkowskie w przypadku „silnych wstrząsów asymetrycznych”, a głównymi obszarami działania byłyby ochrona inwestycji publicznych przed pogorszeniem koniunktury gospodarczej oraz system ubezpieczeń na wypadek bezrobocia w przypadku nagłego wzrostu stopy bezrobocia. Z kolei do zadań „ministerstwa” skarbu należałby nadzór gospodarczy

i budżetowy nad strefą euro i jej państwami członkowskimi, koordynację emisji obligacji europejskich („europejskiego bezpiecznego składnika aktywów”) oraz zarządzanie budżetem strefy euro. Komisja postuluje również powołanie Europejskiego Funduszu Walutowego, do którego kompetencji należałoby m.in. wsparcie płynnościowe państw członkowskich.

Komisja podkreśla, że w budowie „unii bankowej” brakuje dwóch kluczowych komponentów: stworzenia systemu gwarantowania depozytów oraz mechanizmu ochronnego dla funduszu restrukturyzacji i likwidacji banków. Wniosek ws. gwarantowania depozytów został złożony

w listopadzie 2015 r. i jest obecnie przedmiotem negocjacji. Fundusz restrukturyzacji nie powinien generować kosztów dla podatników, a restrukturyzacja i ew. likwidacja banków

powinna być finansowana przez akcjonariuszy i wierzycieli banków. Dlatego Komisja proponuje użycie linii kredytowej Europejskiego Mechanizmu Stabilności lub udzielanie funduszowi przez państwa członkowskie pożyczek i gwarancji.

https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/reflection-paper-emu_pl_0.pdf

Oprac. W. Kuźma